

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-06-07

Diarienummer 0726/23

Handläggare

Jessica Perez Lif, Kathrin Ahlstedt

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: jessica.perez.lif@arbvox.goteborg.se

Redovisning av uppdrag om planering för att vuxenutbildningen i högre grad ska drivas i egen regi och av folkbildningens aktörer

Förslag till beslut

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ger förvaltningen i uppdrag att utreda hur aktuellt budgetmål och anknytande budgetuppdrag kan genomföras.

Utredningen ska redovisas vid nämndens sammanträde i september och inkludera förslag till genomförandeplan och övriga relevanta förslag till beslut kopplat till genomförandet.

2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ger förvaltningen i uppdrag att planera och genomföra ett utbildningstillfälle för nämnden om aktuell styrmiljö samt de fyra kritiska faktorerna vid anskaffning.

Sammanfattning

Detta tjänsteutlåtande rör förslag till omhändertagande av nedanstående uppdrag som Nämnden beslutade om vid sammanträdet i april 2023:

"Förvaltningen får i uppdrag att återkomma till nämndens sammanträde i juni med en planering för hur följande mål i Göteborgs Stads budget för 2023 ska omhändertas:

- *Vuxenutbildningen ska i högre grad drivas i egen regi och av folkbildningens aktörer."*

Förvaltningens bedömning är att den nu redovisade planeringen kommer att leda till en god utredning och ett konkret förslag över hur aktuellt budgetmål och anknytande budgetuppdrag kan genomföras.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den exakta påverkan ur den ekonomiska dimensionen kan inte fastställas i nuläget till följd av att ärendet och omhändertagandet för närvarande är i planeringsstadiet och att bedömning av påverkan därmed måste göras i samband med framläggande av förslag till beslut. Förvaltningens bedömning utifrån den nuvarande situationen är dock att den ekonomiska dimensionen påverkas av den skillnad i kostnad som anskaffning från Göteborgs Stads utbildningsförvaltning och egen regi (benämns nedan UBF).

Anskaffning av vuxenutbildning i nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildnings (benämns nedan Nämnden) ansvarsområde sker genom såväl upphandling som anskaffning från UBF. Vid anskaffning genom upphandling finns ett konkurrensperspektiv, vilket sannolikt leder till att prisbilden hålls nere något. Detta är dock inte fallet i fråga om den utbildning som anskaffas från UBF. Den utbildning som

anskaffas från UBF omfattas inte av någon konkurrens, vidare är den prisbild som i nuläget gäller gentemot UBF högre än den upphandlande prisbilden. Detta gestaltas i Bilaga 1 utifrån ekonomitimmarna och utfall från föregående år. I det fall som prisbilden gentemot UBF blir för hög samtidigt och Nämnden i större grad bedriver vuxenutbildning i egen regi kommer det att påverka den ekonomiska dimensionen genom att Nämnden inte kan tillhandahålla lika många utbildningsplatser som i nuläget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har slutligen inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Vad gäller den sociala dimensionen kan konstateras att all anskaffning av kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder påverkar den enskilde samt den arbetsmarknad som finns inom Göteborgs Stad. Det innebär i sin tur att en förändrad modell för anskaffning kan komma att påverka den sociala dimensionen.

Vid förhöjd prisbild kan påverkan på den sociala dimensionen bestå i att den enskilde medborgaren påverkas genom kö till utbildningen alternativt att denne inte alls kommer in i utbildning till följd av eventuellt färre utbildningsplatser i det fall som kostnaden för utbildning stiger. Notera att möjliga scenarion är en del i del utredning som kommer att genomföras inom ramen för omhändertagandet av ovan uppdrag och att det konkretiseras i senare skede.

Samverkan

Förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 7 juni 2023.

Bilagor

1. Utdrag ur relevanta delar i spendanalys
2. Grundläggande förutsättningar för anskaffning.
3. Översikt av dagens ramavtalsområden med aktuella leverantörer och ramavtalstider

Ärendet

Förvaltningen har tagit fram tjänsteutlåtande innehållande planering för omhändertagande av uppdrag som Nämnden har att ta ställning till.

Beskrivning av ärendet

Bakgrunden till ärendet är nedan mål från Göteborgs Stads budget år 2023:

- *vuxenutbildningen ska i högre grad drivas i egen regi och av folkbildningens aktörer.*

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning beslutade därefter vid sitt sammanträde den 25 april 2023 § 96 att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämndens sammanträde i juni med en planering för hur det aktuella budgetmålet ska omhändertas.

Grundläggande förutsättningar för anskaffning

Den verksamhet som Förvaltningen bedriver inom ramen för grunduppdraget kräver anskaffning. Vidare gäller att anskaffningen utgår från behovet. De anskaffningsmetoder som står Förvaltningen till buds inom ramen för grunduppdraget i gällande reglemente har sedan tidigare redogjorts för i det stödande dokumentet *Grundläggande förutsättningar för anskaffning*, vilket utgör Bilaga 2 till detta tjänsteutlåtande.

Det nu aktuella uppdraget innefattar tre olika anskaffningsmetoder enligt följande:

- anskaffning av tjänster som kan ske från *egen regi* tillika anskaffning från UBF
- anskaffning av tjänster genom upphandling
- anskaffning av utbildning från folkbildningens aktörer.

Något som framgår av Bilaga 2 och som Förvaltningen här vill understryka är den del i uppdraget som avser *folkbildningens aktörer*. Av 24 kap. 11–14 §§ skollag (2010:800) framgår att utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare inte kan anskaffas på något annat vis än via en folkhögskola. Annan utbildning än den som avses i 24 kap. 11–14 §§ skollagen samt den kommunala vuxenutbildning och de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte kan anskaffas från UBF måste således upphandlas. Vidare innebär ovan att Förvaltningen endast äger rätt att anskaffa utbildning som avses i 24 kap. 11-14 §§ skollagen direkt från folkbildningens aktörer. Detta hindrar dock inte att folkbildningens aktörer tillika folkhögskolor deltar i upphandling av kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte kan anskaffas från UBF alternativt som inte omfattas av 24 kap. 11-14 §§ skollagen.

Planering av omhändertagande

Detta tjänsteutlåtande innehåller förslag till planering av omhändertagande av ovan uppdrag samt en övergripande beskrivning av de faktorer som ligger till grund för planeringen. En avgörande del av omhändertagandet av uppdraget måste enligt Förvaltningens bedömning förläggas till utredning, där de olika anskaffningsmetoderna analyseras och jämförs i kombination med vad olika scenarion kan innebära i fråga om produktion och kostnader. Utredningen kommer även att innehålla redogörelse över eventuella konsekvenser som förändrade mönster i anskaffningen kan komma att leda till inom Nämndens verksamhet. En del i utredningen planeras bestå i att konkretisera de olika scenarion som kan uppstå beroende på vilka ställningstaganden och beslut som fattas, vilket omfattas såväl kostnader som produktion av kommunal vuxenutbildning och

arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Slutligen planeras detta underlag att läggas till grund för förslag till beslut inför Nämnden avseende vidare hantering i ärendet.

Eventuella konsekvenser av omhändertagande av uppdraget

Att övergå från nuvarande fördelning till *övervägande delen egen regi* är möjligt. En del i planeringen och omhändertagandet är dock att belysa de konsekvenser en sådan förändring kan komma att leda till. Exempelvis kräver det uppsägning av upphandlade ramavtal för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå samt i svenska för invandrare. Ett sådant beslut bedöms av Förvaltningen utgöra ett beslut av sådan karaktär att det måste fattas av Nämnden. Det grundas dels i den omfattning som de upphandlade ramavtalen utgör samt dels i att en sådan övergång innebär ökade kostnader och resurser på en nivå som inte ryms inom den för Förvaltningen högsta nivån för ekonomisk delegering. Vidare bedöms även värdet av den kvarvarande tiden på de upphandlade ramavtalen överstiga den för Förvaltningen högsta nivån för ekonomisk delegering. Uppsägning av ramavtalen för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå samt i svenska för invandrare innebär dock att vuxenutbildningen till övervägande delen kommer att bedrivas i egen regi. Det leder sannolikt också till ökade kostnader per timma och verksamhetspoäng som beställs, då utbildning från UBF i nuläget och en tid tillbaka kostar mer än den upphandlade vilket också illustreras i Bilaga 1.

Utöver de ekonomiska faktorerna ser Förvaltningen det av vikt att i den kommande utredningen belysa de konsekvenser som kan uppstå vid uppsägning av de upphandlade ramavtalen och övergång till en anskaffning som till den övervägande delen sker från UBF. Det omfattar bland annat utredning av:

- påverkan på huvudmannaskapet för den kommunala vuxenutbildningen inom Göteborgs Stad,
- vad som ska och bör anskaffas från UBF,
- flexibiliteten i fråga om beställningar från UBF,
- Förvaltningens möjligheter att ställa krav på samt följa upp den kommunala vuxenutbildning och de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som anskaffas från UBF.

Detta ska även ställas i förhållande till det behov som per idag upphandlas och vilka resurser som krävs för omhändertagandet. Som framgår ovan finns en rad faktorer som behöver utredas och klarläggas före ett förslag till beslut kan läggas fram, vilket det återstår för den kommande utredningen och analysen med tillhörande scenarion att visa.

Slutligen innebär Förvaltningens förslag att:

- Förvaltningen ges i uppdrag att utreda de frågor som Förvaltningen finner relevanta för att kunna fatta ändamålsenliga beslut på vägen mot fullgörandet av aktuellt budgetmål och där anknyttande uppdrag
- Förvaltningen återkommer med genomförandeplan baserat på ovan utredning vid Nämndens sammanträde i september
- Förvaltningen återkommer med konkreta förslag till beslut vid Nämndens sammanträde i september
- Förvaltningen planerar och genomför ett utbildningstillfälle för Nämnden om aktuell styrmiljö samt de fyra kritiska faktorerna vid anskaffning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att den nu redovisade planeringen kommer att leda till en god utredning och ett konkret förslag över hur aktuellt budgetmål och anknytande budgetuppdrag kan genomföras.

Andreas Lökholt
Förvaltningsdirektör

Kathrin Ahlstedt
Stabschef